

**คุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กร
ของนายทหารชั้นประทวนในกรมการทหารช่าง**
**Quality of Working Life and Organizational Commitment
of the Non-Commissioned Officers in the Engineer Department**

พันตรี เจษฎา ศรีเพ็ชร* และ จตุพร บานชื่น**

Major Jassada Sepetch and Jatuporn Banchuen

บทคัดย่อ

การศึกษา “คุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของนายทหารชั้นประทวนในกรมการทหารช่าง” ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของนายทหารประทวน ในกรมการทหารช่าง 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนายทหารประทวน ในกรมการทหารช่าง 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการทำงานและค่านิยม กับคุณภาพชีวิตการทำงานของนายทหารประทวน ในกรมการทหารช่าง 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของนายทหารประทวน ในกรมการทหารช่าง สำหรับระเบียบวิธีวิจัยนั้นใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีประชากรและตัวอย่าง จากนายทหารประทวนในกรมการทหารช่างค่ายภาณุรังษี ซึ่งประกอบด้วย 18 หน่วยงาน สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) สถิติเชิงพรรณนา ใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายและวิเคราะห์ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล การพึงพาเศรษฐกิจ การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง สังคมและเทคโนโลยี การมีส่วนร่วมทางการเมือง อุดมการณ์ชาตินิยม 2) สถิติเชิงอนุมาน ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ความพึงพอใจในการทำงาน ค่านิยม ตัวแปรตามได้แก่ คุณภาพชีวิตการทำงาน ความผูกพันต่อองค์กร โดยใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันโปรดคโมเมนต์ เพื่ออธิบายและพยากรณ์อิทธิพลของปัจจัยตัวแปรที่มีความสอดคล้องกัน

สำหรับผลการวิจัยพบว่า นายทหารประทวนส่วนใหญ่จบการศึกษาจากโรงเรียนนายสิบทหารบก มีอายุงานเฉลี่ยอยู่ที่ 13 ปี สถานะภาพสมรสเป็นส่วนใหญ่ รายได้ต่อเดือนเฉลี่ยอยู่ที่ 15,000 บาท ภาระหนี้สินเฉลี่ยอยู่ที่ 234,068 บาท และมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากงานหลักอยู่ที่ 1 วันต่อสัปดาห์ มีความพึงพอใจในการทำงานอยู่ในระดับสูง ความภาคภูมิใจในอาชีพอยู่ในระดับสูง คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลางและความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาความสัมพันธ์พบว่า ภาระหนี้สินมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของนายทหารประทวนในกรมการทหารช่าง ความพึงพอใจในการทำงานมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานในทางบวกระดับปานกลาง ความภาคภูมิใจในอาชีพมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานในทางบวกระดับปานกลาง คุณภาพชีวิตการทำงานมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรในทางบวกระดับค่อนข้างสูง

* นิสิต หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; E-mail: deaw2k@hotmail.com

** รองศาสตราจารย์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิตการทำงาน, ความผูกพันต่อองค์กร, ความภาคภูมิใจในอาชีพ, นายทหารประทวนในกรมการทหารช่าง

Abstract

The research on the "quality of working life and organizational commitment of non-commissioned officers in the Engineer Department" aims 1) to study the quality of working life and organizational commitment of commissioned officers in The Engineering Department 2) to compare the quality of working life by personal factors of the non-commissioned officers in The Engineering Department. 3) to study the relationship between satisfaction in work, values and quality of working life of the non-commissioned officers in The Engineering Department 4) to study the relationship between the quality of working life and organizational commitment of the non-commissioned officers in the Engineer Department. The method is the quantitative research methods using the population and sample of the non-commissioned officers in the Engineer Department PANURANGSI Camp, which consists of 18 units. The statistics used in data analysis included 1) Descriptive Statistic using the Percentage, Mean, Standard Deviation to analyze and characterize individual factors, Economic dependence, Perception of political, society and technology, Political participation and Nationalist ideology, 2) Inferential Statistic used to analyze the relationship between the independent variables such as Individual factors, satisfaction in work and values and the dependent variables such as Quality of work life, organizational commitment by using t-test, One Way ANOVA (ANOVA Analysis), Pearson Product Moment Correlation Coefficient to explain and predict the influence of the factors variables which are consistent.

For the study result, researchers found that most of the non-commissioned officers graduated from the Royal Military Academy. The average working time is 13 years, marital status is mostly married. Average monthly income is 15,000 baht and the average liabilities are about 234,068 baht and other obligations outside of the main tasks at intervals of 1 day per week. Satisfaction in working is at a high level. Pride in the profession is at a high level. Quality of working life is moderate and organizational commitment is moderate.

The study found that relationship. Debt is associated with the quality of work life of commissioned officers in the Department of Sapper. Satisfaction in work is associated with the quality of work life in a positive medium. Pride in the professional relationship with the quality of work life in a positive medium. Quality of work life relationship with organizational commitment in a positive way rather high level.

Key Word: Quality of Work life, Organizational commitment, Pride in the profession, Department Commissioned Military Engineers

บทนำ

กรมการทหารช่าง เป็นหน่วยงานหนึ่งของกองทัพที่ถือกำเนิดมาเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2418 และพัฒนามาอย่างต่อเนื่องตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป งานที่ปฏิบัตินั้นมีความสำคัญต่อการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ การปกป้องอธิปไตย การสร้างสันติภาพโลก การพัฒนาประเทศ ช่วยเหลือประชาชน และการบรรเทาสาธารณภัย มีที่ตั้งอยู่ที่ค่ายภานุรังษี ต.โคกหม้อ อ.เมือง จ.ราชบุรี เป็นหน่วยรับผิดชอบด้านสายวิทยาการของเหล่าทหารช่าง และหน่วยก่อสร้างของกองทัพบก ยังมีบทบาทในการปฏิบัติงานที่สำคัญ เพื่อสร้างความผาสุกให้กับประชาชน พัฒนาประเทศให้ทันสมัย ประกอบด้วยนายทหารสัญญาบัตร และนายทหารประทวน ดังนั้นกำลังพลส่วนใหญ่ของกรมการทหารช่างก็คือนายทหารประทวนซึ่งมีความสำคัญเนื่องจากเป็นส่วนหลักในการขับเคลื่อนนโยบายจากทุกระดับที่ชั้นที่ได้รับมอบหมายให้เกิดเป็นผลสัมฤทธิ์

จึงเห็นได้ว่าคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรเป็นปัจจัยที่สำคัญในลำดับต้นจากความต้องการนายทหารประทวนในการปฏิบัติภารกิจโดยหากคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของนายทหารประทวนในกรมการทหารช่างมีอยู่ในเกณฑ์ที่ดี จะทำให้ภารกิจที่ได้รับมอบหมายเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด และหากคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของนายทหารประทวนมีอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ดี ก็จะทำให้เกิดอุปสรรค ความย่อท้อในการทำงาน อันส่งผลให้ภารกิจอาจล้มเหลวได้ (นพเดช แป้นศรี, 2544) ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกวิจัยกับนายทหารประทวนกรมการทหารช่าง ค่ายภานุรังษี ซึ่งเป็นกำลังพลหลักในกรมการทหารช่าง

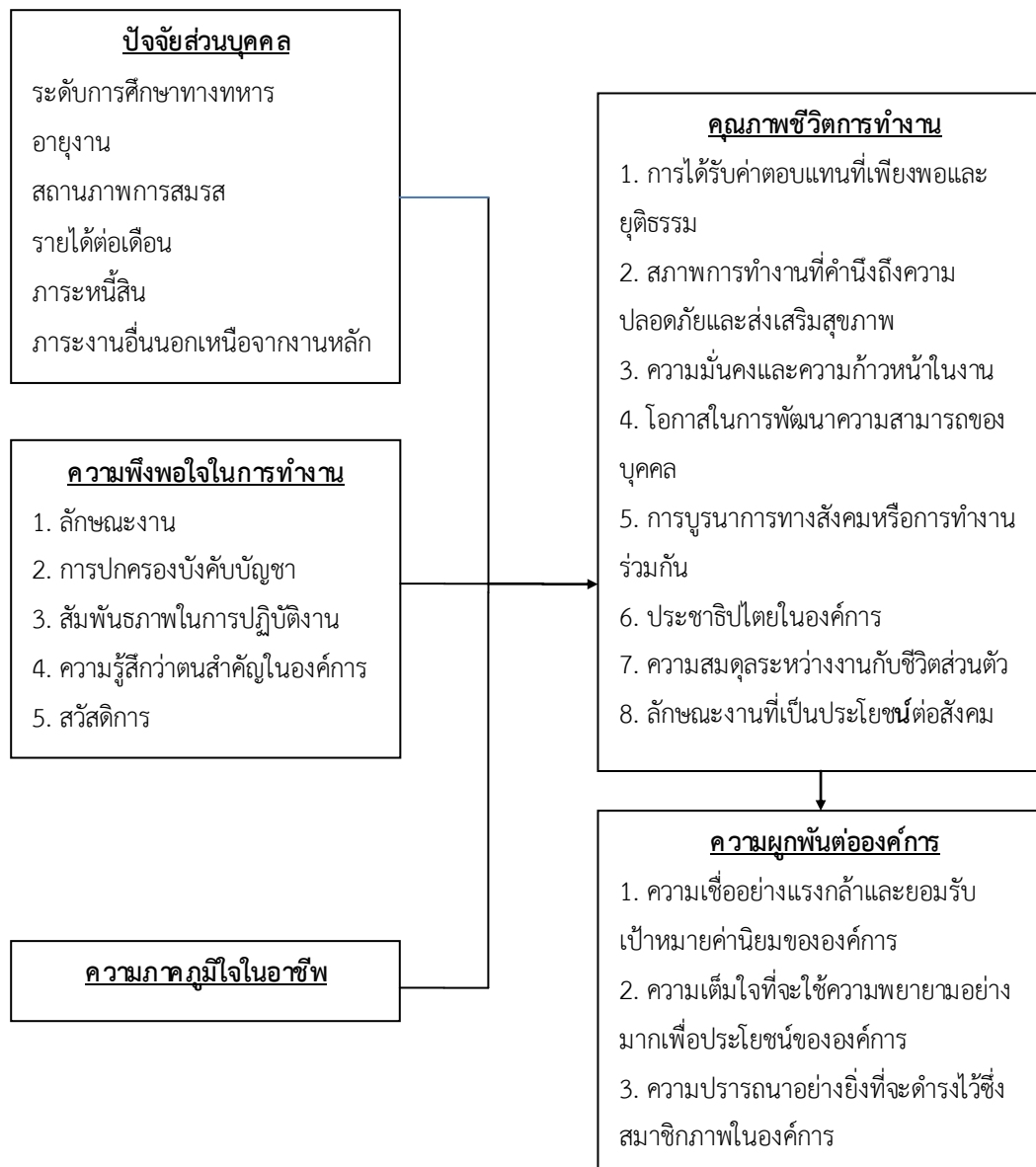
ดังนั้นการศึกษาเรื่อง “คุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของนายทหารประทวนในกรมการทหารช่าง” จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจในการศึกษา เนื่องจากจะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานรวมถึงการศึกษาวิจัยจะได้เป็นแนวทางสำหรับผู้บังคับบัญชาได้นำไปใช้แก้ไขปรับปรุงการบริหารงานเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อทางราชการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของนายทหารประทวน ในกรมการทหารช่าง
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนายทหารประทวน ในกรมการทหารช่าง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการทำงาน, ค่านิยม กับคุณภาพชีวิตการทำงานของนายทหารประทวน ในกรมการทหารช่าง
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของนายทหารประทวน ในกรมการทหารช่าง

กรอบแนวคิด

การศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของนายทหารชั้นประทวนในกรมการทหารช่าง เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลอื่น ความพึงพอใจในการทำงาน ความภาคภูมิใจในอาชีพ ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพชีวิตการทำงาน และความผูกพันต่อองค์กร โดยตัวแปรของความพึงพอใจในการทำงานได้มาจากแนวคิดและทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ อับราฮัม มาสโลว์และทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ของเฮอริเบิร์ก เฟดเดอร์ิก ตัวแปรความภาคภูมิใจในอาชีพได้มาจากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของคูเปอร์สมิธ ตัวแปรคุณภาพชีวิตการทำงานได้มาจากทฤษฎีของวอลตัน และตัวแปรความผูกพันต่อองค์กรได้มาจากทฤษฎีของพอร์ทเตอร์ รายละเอียด ตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

สมมุติฐาน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานในการวิจัย ดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 ข้าราชการทหารประหวอนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานที่แตกต่างกัน

สมมุติฐานที่ 2 ความพึงพอใจในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงาน

สมมุติฐานที่ 3 ความภาคภูมิใจในอาชีพมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงาน

สมมุติฐานที่ 4 คุณภาพชีวิตการทำงานมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กร

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง "คุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของนายทหารประหวอนในกรมการทหาร

ช่วง” นั้นใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร ทบทวนวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษา เพื่อเข้าใจในเนื้อหาวัตถุประสงค์ตลอดจนวิธีการ วิธีการประเมิน วิจัยและวิเคราะห์ ที่ถูกต้องเพื่อการวิเคราะห์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สำหรับประชากรได้จากนายทหารประทวนในกรมการทหารช่างจำนวน 797 นาย โดยใช้การคำนวณของยามาเน่ (Yamane, 1970: 500-581) จนได้ตัวอย่างที่เหมาะสม จำนวน 266 นาย จากนั้นใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาแบบสอบถาม (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่กำหนดขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องของภาษาที่ใช้ ความแม่นยำในเนื้อหาของคำถามที่เข้าถึงข้อมูลตามที่ต้องการและตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ เมื่อได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ก็ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข การตรวจสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่กำหนดขึ้นฉบับสมบูรณ์แบบ ไปทำการทดลอง (Pre-test) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษา จำนวน 30 ชุด หลังจากนั้นดำเนินการให้กลุ่มประชากรทดลองกรอกแบบสอบถามที่กำหนดขึ้น แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นเป็นรายข้อและค่าความเชื่อมั่นรวม ด้วยวิธีการวัดสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Reliability) เพื่อหาความเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดทั้งหมด (บุญเรียง, 2543: 171) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach' Alpha Coefficient) สำหรับการทดสอบหาความเชื่อมั่นในเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของนายทหารประทวน กรมการทหารช่าง ค่ายภานุรังษี ได้ค่าความเชื่อมั่นในแต่ละส่วนคือ ความพึงพอใจในการทำงานมีค่าแอลฟาเท่ากับ 0.899 ความภาคภูมิใจในอาชีพมีค่าแอลฟาเท่ากับ 0.872 คุณภาพชีวิตการทำงานมีค่าแอลฟาเท่ากับ 0.921 ความผูกพันต่อองค์กรมีค่าแอลฟาเท่ากับ 0.909

สถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่นำมาใช้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอข้อมูลเพื่อทดสอบแบบสมมุติฐาน ได้แก่ 1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์และอธิบายลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล 2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล, ความพึงพอใจในการทำงาน, ค่านิยม ตัวแปรตามได้แก่ คุณภาพชีวิตการทำงาน, ความผูกพันต่อองค์กร โดยใช้ t- test, การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA), ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียสันโปรดักโมเมนต์ (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของนายทหารประทวนในกรมการทหารช่าง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรและเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการทำงาน ความภาคภูมิใจในอาชีพกับคุณภาพชีวิตการทำงาน ของนายทหารประทวนในกรมการทหารช่าง ข้อมูลวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ระดับการศึกษาทางทหาร ตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษามาจากโรงเรียนนายสิบ ทบ. คิดเป็นร้อยละ 61.3 รองลงมาคือโรงเรียนช่างฝีมือทหาร คิดเป็นร้อยละ 17.3 บรรจุจากบุคคลพลเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.7 บรรจุจากทหารกองหนุนคิดเป็นร้อยละ 7.9 และอื่นๆ อีกร้อยละ 1.9

2. อายุงาน ตัวอย่าง มีอายุงานเฉลี่ยอยู่ที่ 13.01 ปี โดยมีอายุงานสูงสุดอยู่ที่ 38 ปี และมีอายุงานต่ำสุดอยู่ที่ 1 ปี

3. สถานภาพการสมรส ตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานะโสดคิดเป็น ร้อยละ 48.9 รองลงมา มีสถานะภาพสมรสคิดเป็น ร้อยละ 48.5 และหย่าร้าง/แยกกันอยู่/เสียชีวิต คิดเป็นร้อยละ 2.6

4. รายได้ต่อเดือน ตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 15,002.94 บาท โดยมีรายได้ต่อเดือนต่ำสุดอยู่ที่ 3,070 บาทและสูงสุดอยู่ที่ 30,000 บาท โดยมีรายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่อยู่ที่ 9,000 บาท

5. ภาระหนี้สิน ตัวอย่างส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินเฉลี่ย 234,068.80 บาท โดยมีภาระหนี้สินต่ำสุด และสูงสุดอยู่ในช่วง 0-1,990,000 บาท โดยมีส่วนใหญ่ที่ไม่มีภาระหนี้สิน

6. ภาระงานอื่นนอกเหนือจากงานหลัก ตัวอย่างส่วนใหญ่มีภาระงานอื่น 1 วัน/สัปดาห์คิดเป็น ร้อยละ 35.7 รองลงมา มีภาระงานอื่น 2 วัน/สัปดาห์คิดเป็น ร้อยละ 34.2 มีภาระงานอื่น 3 วัน/สัปดาห์คิดเป็น ร้อยละ 10.2 มีภาระงานอื่น 4 วัน/สัปดาห์ขึ้นไปคิดเป็น ร้อยละ 13.2 และน้อยที่สุดคือไม่มีภาระงานอื่นคิดเป็นร้อยละ 4.9

ความพึงพอใจในการทำงานของนายทหารชั้นประทวน

โดยภาพรวม นายทหารประทวนในกรมการทหารช่าง มีระดับความพึงพอใจในการทำงานอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.78$) แยกการพิจารณาเป็นด้าน พบว่า ด้านการปกครองบังคับบัญชา ($\bar{X} = 3.94$) ด้านลักษณะงาน ($\bar{X} = 3.79$) ด้านสัมพันธภาพในการทำงาน ($\bar{X} = 3.79$) ด้านความรู้สึกว่าตนสำคัญในองค์กร ($\bar{X} = 3.79$) มีระดับความพึงพอใจในการทำงานอยู่ในระดับสูง มีเพียงด้านสวัสดิการ ($\bar{X} = 3.59$) มีระดับความพึงพอใจในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง

ความภาคภูมิใจในอาชีพของนายทหารชั้นประทวน

โดยภาพรวม นายทหารประทวนในกรมการทหารช่าง มีระดับความภาคภูมิใจในอาชีพ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.00$)

คุณภาพชีวิตการทำงานของนายทหารชั้นประทวน

โดยภาพรวม นายทหารประทวนในกรมการทหารช่าง มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.64$) แยกการพิจารณาเป็นด้าน พบว่า ด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ($\bar{X} = 3.93$) ด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถบุคคล ($\bar{X} = 3.76$) ด้านสภาพการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{X} = 3.75$) มีระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับสูง และมีระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านประชาธิปไตยในองค์กร ($\bar{X} = 3.66$) ด้านการบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน ($\bar{X} = 3.63$) ด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว ($\bar{X} = 3.63$) ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน ($\bar{X} = 3.58$) ด้านการได้ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม ($\bar{X} = 3.19$)

ความผูกพันต่อองค์กรของนายทหารชั้นประทวน

โดยภาพรวม นายทหารประทวนในกรมการทหารช่าง มีระดับความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.58$) แยกการพิจารณาเป็นด้าน พบว่า ด้านความเต็มใจที่จะใช้ความพยายามอย่างมากเพื่อประโยชน์ขององค์กร ($\bar{X} = 3.75$) มีระดับความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับสูง และมีระดับความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านความเชื่ออย่างแรงกล้าและยอมรับเป้าหมายค่านิยมขององค์กร ($\bar{X} = 3.63$) ด้านความปรารถนาอย่างยิ่งที่จะดำรงไว้ซึ่งสมาชิกภาพในองค์กร ($\bar{X} = 3.35$)

ผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์

โดยภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นของนายทหารประทวนในกรมการทหารช่าง ต่อความพึงพอใจในการทำงานและ

ความภาคภูมิใจในอาชีพ มีความสัมพันธ์ในทางบวกระดับปานกลางกับความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตการทำงานและพบว่าความคิดเห็นของนายทหารประทวนในกรมการทหารช่าง ต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน มีความสัมพันธ์ในทางบวกระดับค่อนข้างสูงกับความคิดเห็นต่อความผูกพันต่อองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของนายทหารชั้นประทวนในกรมการทหารช่างจำนวน 266 คน นั้น ผู้วิจัยขอวิจารณ์ผลการศึกษาดังนี้

ลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง

ตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาทางทหารจากโรงเรียนนายสิบ มีอายุงานมากที่สุดอยู่ที่ 38 ปี สถานภาพสมรสและโสดอยู่ในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน รายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 3,070-30,000 บาท ภาระหนี้สินเฉลี่ยอยู่ที่ 234,068 บาท ส่วนใหญ่มีภาระงานอื่นนอกเหนือจากงานหลักอยู่ที่ 1-2 วัน/สัปดาห์

ความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการทำงาน

ผลการศึกษวิจัย พบว่า ในภาพรวมนายทหารประทวนในกรมการทหารช่าง มีความพึงพอใจในการทำงานอยู่ในระดับ สูง ($\bar{X} = 3.78$) เนื่องจากกรมการทหารช่าง มีระบบการคัดสรรบุคคลากรเข้ามาปฏิบัติงานดังนั้นบุคคลเหล่านั้นจึงต้องมีความสมัครใจและเต็มใจตลอดจนความพร้อมที่จะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ จึงทำให้มีระดับความพึงพอใจในการทำงานอยู่ในระดับสูง เช่นเดียวกับงานวิจัยของ นพเดช แป้นศรี (2544) นิรันดร์ ผดุงชม (2548) และสมลatha เกตุมณี (2549) เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับคุณภาพชีวิตการทำงานพบว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวกระดับปานกลาง

ความคิดเห็นต่อความภาคภูมิใจในอาชีพของนายทหารประทวน

ผลการศึกษวิจัย พบว่า ในภาพรวมนายทหารประทวนในกรมการทหารช่าง มีความภาคภูมิใจในอาชีพอยู่ในระดับ สูง ($\bar{X} = 3.94$) เนื่องจากอาชีพรับราชการทหารเป็นอาชีพที่มีเกียรติอยู่ในเครื่องแบบ ได้รับการยอมรับจากบุคคลทั่วไปว่ามีความเสียสละ จึงทำให้นายทหารประทวนในกรมการทหารช่างมีความภาคภูมิใจในอาชีพ รับราชการทหาร เช่นเดียวกับงานวิจัยของ กวิน อำไพพงษ์ (2543) ปณิชา ดีสวัสดิ์ (2550) และ เกตุลค์น ยืนจะบก (2551), เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในอาชีพกับคุณภาพชีวิตการทำงานพบว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวกระดับปานกลาง

ความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของนายทหารประทวน

ผลการศึกษวิจัย พบว่าความคิดเห็นของนายทหารประทวนในกรมการทหารช่างต่อคุณภาพชีวิตการทำงานพบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานของนายทหารประทวนในกรมการทหารช่างอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.64$) เนื่องจากกรมการทหารช่างเป็นหน่วยงานด้านความมั่นคงและมีสภาพเป็นหน่วยงานของรัฐ จึงมีปัจจัยหลายด้านที่สามารถตอบสนองความต้องการของนายทหารประทวนในกรมการทหารช่างในเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับงานวิจัยของ สมหวัง โอซารส (2542) วิชาญ สุวรรณรัตน์ (2543) และช่อแพร วิทยาเวช (2547) เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรพบว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวกระดับค่อนข้างสูง

ความผูกพันต่อองค์กรของนายทหารประทวน

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ในภาพรวมนายทหารประทวนในกรมการทหารช่าง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.58$) เนื่องจากนายทหารประทวนในกรมการทหารช่างซึ่งปฏิบัติภารกิจด้วยความวิริยะ อุตสาหะ ในการที่จะบรรลุมูลภารกิจต่างๆที่ได้รับมอบหมาย แต่ในความเป็นจริง ผลตอบแทนได้อาจอาจจะไม่เหมาะสม รวมถึงแนวความคิดของการปฏิบัติงานที่ขาดแรงจูงใจในการทำงานจึงทำให้ นายทหารประทวนในกรมการทหารช่างปฏิบัติงานอย่างไม่เต็มประสิทธิภาพ อีกทั้งงานที่ทำอยู่เป็นงานที่ปฏิบัติตามวงรอบเมื่อปฏิบัติเป็นระยะเวลานานหลายปีจึงอาจจะเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อหน้าที่ที่ตัวเองกระทำอยู่ แต่เนื่องจากกรมการทหารช่างต้องการนายทหารประทวนที่มีประสบการณ์เฉพาะด้านเพื่อการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและรองรับการตรวจสอบจากหน่วยงานตรวจสอบของกองทัพบก จึงเป็นการยากที่จะมีการเปลี่ยนตำแหน่งอยู่เสมอ จึงทำให้มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ศุภกร วชิราภรณ์ (2546) สุปันนัท ชนะสงคราม (2547) และสุทธิศักดิ์ สินธุนา (2548)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัย เรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของนายทหารชั้นประทวนในกรมการทหารช่าง ครั้งนี้ จะพบว่าตัวอย่าง (นายทหารประทวนในกรมการทหารช่าง) เป็นตัวแทนตัวอย่างที่รับราชการอยู่ในกรมการทหารช่าง ซึ่งในความเป็นจริงยังมีอีกหลายหน่วย ที่ควรได้รับการศึกษาวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุง พัฒนาการวิจัยในครั้งต่อไป เช่น กองพลทหารช่าง โรงเรียนทหารช่าง เป็นต้น นอกจากนี้ควรทำการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพเพื่อให้พบข้อเท็จจริงและปัญหาข้อขัดข้อง ในการนำมาปรับปรุงพัฒนากรมการทหารช่างในโอกาสต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เกตุลักษณ์ เย็นจะบก. 2551. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและการปรับตัวกับความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานบริการผู้โดยสาร: ศึกษาเฉพาะกรณีฝ่ายการโดยสาร บริษัท ไทยแอร์พอร์ตส์กราวด์ เซอร์วิส เซล จำกัด. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นพเดช แป้นศรี. 2544. ความพึงพอใจในการทำงานของนายทหารชั้นประทวนในสังกัดกรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ฯ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิชาญ สุวรรณรัตน์. 2543. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการการบิน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมหวัง โอซารส. 2542. คุณภาพชีวิตในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตำรวจ สำนักงานแพทย์ใหญ่ กรมตำรวจ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุทธิศักดิ์ สินธุนา. 2548. ความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการกรมป่าไม้. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.